

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.127.2025
Warszawa, 10 kwietnia 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 8667 skierowaną do Ministra Sprawiedliwości przez Panią Posłankę Magdalenę Filipek-Sobczak w sprawie nowelizacji Kodeksu karnego dotyczącej rozszerzenia katalogu przestępstw motywowanych nienawiścią.

Przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny został uchwalony przez Sejm RP 6 marca 2025 roku (druk nr 876). Ustawa została przekazana do podpisu Prezydentowi RP:

[Druk nr 876 - Sejm Rzeczypospolitej Polskiej](#)

Celem ustawy jest:

- wzmocnienie ochrony przed przestępczymi zachowaniami motywowanymi przesłankami dyskryminacyjnymi ze względu na niepełnosprawność, wiek, płeć i orientację seksualną,
- zapewnienie pełniejszej realizacji konstytucyjnego zakazu dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek przyczynę, a także realizacji międzynarodowych zaleceń w zakresie standardu ochrony przed mową nienawiści i przestępstwami z nienawiści,
- skuteczniejsze i bardziej efektywne ściganie czynów motywowanych przesłankami dyskryminacyjnymi oraz zwiększenie ochrony prawnokarnej pokrzywdzonych takimi czynami,

- zagwarantowanie pełnej ochrony wszystkim grupom mniejszościowym szczególnie narażonym na dyskryminację, uprzedzenia i przemoc,
- realizacja roli państwa nie tylko w zapobieganiu wszelkim przejawom dyskryminacji przez podnoszenie świadomości społecznej i edukację antydyskryminacyjną, ale także ochrona pokrzywdzonych przestępstwami przez stworzenie skutecznego systemu sankcji karnych.

Ad 1 i 5

Uchwalona ustawa w żaden sposób – w zakresie wolności słowa – nie zmienia obecnego stanu prawnego. Wolność słowa niezmiennie jest zagwarantowana Konstytucją RP i aktami międzynarodowymi. Nie wprowadza również zmian w zakresie tego, że czynności polegające na stosowaniu przemocy, groźby bezprawnej, znieważeniu czy naruszeniu nietykalności cielesnej nie mogą być traktowane jako „prowadzenie debaty publicznej w dobrej wierze”. Innymi słowy, celem przyjętych przez Sejm zmian nie jest w żadnym razie zdławienie debaty publicznej czy też jakakolwiek cenzura wolności słowa.

W dalszym ciągu wyrażanie stanowisk, opinii, w tym także krytycznych i dosadnych, będzie korzystało z ochrony art. 54 Konstytucji RP oraz art. 10 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności dopóki (tak, jak obecnie) nie będą one stanowiły znieważenia albo groźby bezprawnej.

W tym kontekście przyjęte regulacje, poszerzające pole kryminalizacji, zarówno w zakresie przesłanek dyskryminacyjnych, jak i osób i grup objętych ochroną, mają służyć wzmocnieniu tej ochrony. Pierwszorzędnym obowiązkiem demokratycznego państwa prawnego jest przecież zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochrony moralności publicznej oraz wolności i praw innych osób.

Co więcej, granicą wolności słowa jest właśnie mowa nienawiści. Tym samym nie dochodzi tu do kolizji dóbr, o których mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP (a w konsekwencji naruszenia zasady proporcjonalności), albowiem mowa nienawiści nie jest dobrem podlegającym jakiegokolwiek ochronie.

Głównym celem ustawy jest tym samym eliminacja wszelkich przejawów określonych zachowań motywowanych nienawiścią, a w konsekwencji wyrugowanie mowy nienawiści z przestrzeni publicznej bez uszczerbku dla wolności słowa i wolności prowadzenia debaty publicznej.

Ad 2

Prokurator Generalny 5 marca 2025 roku wydał wytyczne w zakresie prowadzenia postępowań o przestępstwa motywowane uprzedzeniami:

<https://www.gov.pl/web/prokuratura-krajowa/wytyczne-prokuratora-generalnego-w-zakresie-prowadzenia-postepowan-o-przestepstwa-motywowane-uprzedzeniami>

Uprawnienie Prokuratora Generalnego do wydania wytycznych dla prokuratorów przewiduje art. 13 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. 2024 r. poz. 390 ze zm.).

Ad 3

Mechanizmem kontroli w pierwszej kolejności będzie kontrola instancyjna prowadzona przez sądy odwoławcze oraz kontrola orzeczeń przez Sąd Najwyższy. Miernikiem służącym ewaluacji nowelizacji będą też dane statystyczne gromadzone przez Prokuraturę Krajową oraz Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie obowiązkowych informacji przekazywanych przez sądy do Krajowego Rejestru Karnego.

Zgodnie z Oceną Skutków Regulacji (OSR), przeprowadzenie ewaluacji efektów ustawy będzie mogło nastąpić po upływie roku od jej wejścia w życie w oparciu o wpływ spraw dotyczących popełnionych przestępstw określonych w art. 119 § 1 k.k., art. 256 § 1 k.k. oraz art. 257 k.k. do sądów, jednostek organizacyjnych prokuratury i Policji.

Ad 4

Ustawa jeszcze nie weszła w życie – czeka na podpis Prezydenta. Nie wyklucza to jednak możliwości podejmowania działań służących walce z mową nienawiści.

Z wyrazami szacunku Arkadiusz Myrcha /podpisano elektronicznie/